

Skúlaeindir geva nógv fleiri fak- g námsfrøðiligar møguleikar

Býtið millum land og kommunu

Føroya Lærarafelag saknar eina greiða útmelding um, hvat politisku flokkarnir vilja, tá ið tað snýr seg um býtið millum land og kommunu á skúlaákinum. Ganga tit inn fyri 6-7 tvingaðum kommunalimum økjum, og at hesi økini umsita fólkskúlan fult og heilt?

Sambandsflokkurongongur inn fyri í mesta lagi 6-7 kommunueindum.

Tað er sjálvsagt ein fyrimunur, um kommunalu økini leggja saman sjálvboðin, men vit kunnu ikki biðja longur enn eitt vist. Tað ber illa til at leggja skúlan út til kommunurnar, fyrr enn kommunusamanningin er komin á mál.

Seinastu árinu eru alt fleiri mál lögð út til komm-

unurnar at reka og røkja, og nú er stundin komin til fólkskúlan! Tað at skúlin er umsitin av bæði kommunu og landi, hevur havt mangar tvørleikar við sær millum ár og dag. Tó eiga krøv at verða sett, so at trygd er fyri, at skúlin altíð verður raðfestur høgt av kommununum!

Hvørja tíðaráseting seta tit á, at hetta skal verða framt?

Skjótast gjørligt, og í seinasta lagi 2010.

Stórir og smáir skúlar

Í Føroyum eru 57 fólkskúlar; nógvir teirra eru smáir. Hvør er tykkara støða til skúlastøddir?

Skúlarnir í størri byggunum eiga at varðveitast í tann mun tað er fakliga forsvart. Eisini eiga skúlar á

útoyggj at hava lív lagað, so leingi børn eru har. Hinvegin, við broytta samferðslumynstrinum, so eiga vit at hugsa størri eindir fyri at fáa eina betri og fjølbroyttari undirvísing til næmingarnar. Størri eindir geva nógv fleiri møguleikar! Bæði fakliga og námsfrøðiliga! Viðvíkjandi vallærgreinum t.d., er tað ein stórir fyrimunur, um næmingatalið er hægri heldur enn lægri. Tað er bæði lætt og skjótt at ferðast í dag, og tí eiga vit í størst møgulegan mun at leggja skúlar saman, so at mest fæst burturúr.

Eftir hvørjum leisti eiga skúlar at verða samanlagdir?

Sambandsflokkurin er fyri at leggja skúlar saman, men tað skal vera fyri at fáa ein betri skúla! Tað er neyð-

ugt, at bæði lærarar, skúlamyndugleikar á staðnum og kommunalu myndugleikarnir í felag gera sær greitt, hvussu hetta verður skipað í teirra kommunu!

Vilja tit stuðla kommunum í sambandi við bygging av nýggjum skúlum, ið eru úrslit av samanningum?

Eyðvitað er, at neyðugt verður við nýggjum og størri skúlum, og tí má landið saman við kommunalu myndugleikunum finna eina loysn, sum er haldbar fyri báðar partar.

Tá ið talan er um samanning – eru tit sinnað at varðveita verandi tíma-játtan, hóast skúlar verða lagdir niður, hetta so at fleiri lærarar vera til t.d. yngri árgangirnar? Tað ræður um, at skúlarnir fáa ta tíma-játtan, ið tørur er á!

Ella hugsa tit samanning bara við sparing fyri eyga?

Her verður fyrst og fremst hugsað um at fáa ein so góðan skúla sum møguligt. Ein samanning í størri eindir eigur at geva okkum ein betri skúla!

Næmingar við serligum tørvi

Fólkskúlalógin ásetir, at fólkskúlin er fyri øll – sama hvønn tørv næmingurin hevur. Veruleikin er, at í fólkskúlanum eru nógvir næmingar við serligum tørvi, sum ikki fáa nøktandi undirvísing. Hvussu skipa vit fyri, at tey veiku í okkara skúla, atferðartrúplir næmingar og onnur við serligum tørvi fáa eitt nøktandi skúlatilboð?

Fyrst og fremst við nøkt-

andi játtan! Tíma-játtanin eigur at verða soleiðis skipað, at tann veiki næmingurin fær tann stuðul, hann hevur tørv á. Tað sama skal vera við teimum atferðartrúplu. Í tí sambandi er neyðugt við serkunnleika á staðnum, soleiðis at tað ber til at fáa hjálp beinanvegin, tá ið brúk er fyri tí!

g útbúgving størstu faktorarnir gja upp fyri sosialum ójavna

eina greiða útmelding um, hvat politisku flokkarnir vilja, tá ið tað snýr seg um býtið millum land og kommunu á skúlaákinum.

Ganga tit inn fyri 6-7 tvingaðum kommunalimum økjum, og at hesi økini umsita fólkskúlan fult og heilt?

Vit ganga inn fyri størri kommunalumeindum. Sambært galdandi lóg skulu hesar vera skipaðar innan árslok 2009. Tá hetta er gjøgnumført, verður býtið ímillum land og kommunur sjálvsagt endurskoðað. Út frá verandi støðu eru vit ímóti, at kommunurnar yvirtaka ábyrgdina av undirvísingini í fólkskúlanum. Hetta úr frá teirri hugsjón, at støðið í føroyska fólkskúlanum eigur at vera so javnt sum gjørligt kring alt landið – eisini í teimum økjum, har kommunurnar eru verri fyri figgarliga og hava avmarkaða fyrisitingarliga meg. Skulu t.d. 7 stórkommunur yvirtaka ábyrgdina av fólkskúlanum og møguliga øðrum økjum, krevur hetta eina kommu-

nala útjavning ella møguliga ein blokkstuðul frá landinum til kommunurnar til at fyrisita hesi øki.

Hvør er so besti bygnaðurin eftir tykkara tykki?

Um kommunurnar ikki skulu hava ábyrgdina av fólkskúlanum, eigur at verða umhugsað, at landið yvirtekur alla ábyrgd av fólkskúlaákinum, soleiðis at øll ábyrgd liggur á sama stað.

Stórir og smáir skúlar

Í Føroyum eru 57 fólkskúlar; nógvir teirra eru smáir. Hvør er tykkara støða til skúlastøddir?

Javnaðarflokkurin skilur, at neyðugt er við smáum skúlum á útoyggjunum, soleiðis at tað er møguligt hjá familjum við børnum at búgva á útoyggj. Tá tað er sagt, heldur Javnaðarflokkurin at størri skúlar og skúla-øki geva møguleika fyri betri undirvísing og betri gagnnýtslu av ítøkiligu fakfórleikum hjá lærarunum, serliga tá hugsað verður um nýggju læraraútbúgvingina. At lærarar undirvísa í tí,

sum teir eru sterkastir í, kemur sjálvsagt næmingunum til góða. Harumframt mennist næmingurin betur sosialt við at vera í einum størri skúlaumhvøvi.

Eftir hvørjum leisti eiga skúlar at verða samanlagdir, um so er, at teir skulu tað?

Í meginskúlar í komandi størri kommunalimum økjum. Verandi smáu skúlar kunnu tá nýtast til ávísar serfunktiónir á skúlaákinum um neyðugt.

Vilja tit stuðla kommunum í sambandi við bygging av nýggjum skúlum, ið eru úrslit av samanningum?

Eins og svarað fyrr, taka vit undir við eini blokkstuðulsskipan á skúlaákinum.

Tá ið talan er um samanning – eru tit sinnað at varðveita verandi tíma-játtan, hóast skúlar verða lagdir niður, hetta so at fleiri lærarar vera til t.d. yngri árgangirnar?

Ja, vit eru sinnað at varðveita verandi tíma-játtan. Men eru av teirri áskoðan, at hetta kann nýtast at

menna byrjanarundirvísingina og at stuðla veikum næmingum. Tíma-játtanin kann nýtast fleksibult, t.d. til tvílærarskipanir byrjanarundirvísingini.

Ella hugsa tit samanning bara við sparing fyri eyga?

Nei, á ongan hátt. Javnaðarflokkurin sær skúla og útbúgving sum størstu faktorarar at byrgja upp fyri sosialum ójavna í samfelagnum. Vit eru sannførd um, at útbúgving av einum og hvørjum slag er størsta tilfeingi fyri framtíðar menningina av Føroyum.

Næmingar við serligum tørvi

Fólkskúlalógin ásetir, at fólkskúlin er fyri øll – sama hvønn tørv næmingurin hevur. Veruleikin er, at í fólkskúlanum eru nógvir næmingar við serligum tørvi, sum ikki fáa nøktandi undirvísing. Hvussu skipa vit fyri, at tey veiku í okkara skúla, atferðartrúplir næmingar og onnur við serligum tørvi fáa eitt nøktandi skúlatilboð?

Við sernámsfrøðiligari ráðgeving úti í økjum og við fleksiblar tíma-játtan, ið ger tað møguligt hjá fleiri lærarum at undirvísa í sama flokki.

Eiga næmingar at verða býttir upp eftir fôrleika, evnum, atferð ella øðrum?

Javnaðarflokkurin er generelt ímóti at býta fólk upp í bólkar eftir evnum, fôrleikum og øðrum. Vit ásanna, at fólkskúlin er ein av grundulunum undir samhangskraftini í samfelagnum. Verða næmingarnir í fólkskúlanum býttir sundur, er størri møguleiki fyri, at vit fáa eitt sundurbýtt samfelag, har hvør einstakur bert hugsar um seg sjálvan.

Um ja, hvat fyri tilboð eiga teir at fáa? ella eigur skúlin at halda fast við verandi skipan, har næmingar ikki verða flokkaðir eftir fakligum evnum, atferð o.ø?

Tað eigur sjálvsagt at bera til at bólka næmingar upp í serligar lesibólkar og annað eftir fôrleika ein minni part av tíðini. Men floksskipanin eigur altíð at

vera grundulán í undirvísingini.

Um ja, hvussu tryggja vit so, at allir næmingar fáa eitt nøktandi tilboð?

Við fleksiblar tíma-játtan og harvið við møguleika fyri fleiri undirvísarum í sama flokki. Tó er tilveran soleiðis, at tað altíð kemur fyri, at næmingar eru so mikið veikir, at teir ikki vera við í vanligu undirvísingini og luttaka í einum vanligum skúlaflokki. Tá mugu onnur serlig atlit takast. Her hugsa vit um ser-skúlar og serflokkar. Men hetta skal sjálvsagt bert vera galdandi í serliga serligum fôrnum.